

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: Javaslat tanácsi rendeletre a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló 1782/2003/EK rendeletnek a gyapot támogatási rendszerének tekintetében történő módosításáról

COM(2007) 701 final – 2007/0242 (CNS)

(2008/C 162/17)

2007. december 4-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 37. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi rendeletre a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló 1782/2003/EK rendeletnek a gyapot támogatási rendszerének tekintetében történő módosításáról

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2008. január 22-én elfogadta véleményét. (Előadó: Pedro NARRO SÁNCHEZ.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. február 13–14-én tartott, 442. plenáris ülésén (a február 14-i ülésnapon) 141 szavazattal 33 ellenében, 13 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 A gyapotra vonatkozó új szabályozási rendszer 2008. január 1-jével lép életbe. A Tanácsnak minél előbb határozatot kell hoznia, hogy a termelők körében eloszlassa a következő gazdasági évre vonatkozó jogszabályi kerettel kapcsolatos bizonytalanságot.

1.2 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a hatályon kívül helyezett rendeletben megállapított és az európai bizottsági javaslatban megtartott 65 %-os részleges függetlenítés alkalmatlan eszköz arra, hogy az Európai Unió bizonyos termőterületein fenntartsák a gyapottermesztést. A nagy munkaerőigény, a magas termelési költségek, az ingadozó világpiaci árak és egyéb, különböző jellegű tényező is gátolja, hogy az Európai Bizottság javaslata hatékony mechanizmussá váljon a szóban forgó természet megújulásának megakadályozására.

1.3 Az EGSZB megállapítja, hogy a 2004-es reformig életben levő, a termeléshez rendelt támogatáson alapuló rendszer az Unió összes termőterületén garantálta a gazdaságok életképességét. Ennek ellenére az EGSZB elismeri, hogy a KAP új szemléletmódja és a WTO-tárgyalások keretében az EU által megkötött nemzetközi egyezmények miatt lehetetlen visszatérni a korábbi rendszerhez.

1.4 Az EGSZB utal a Spanyol- és Görögországra jellemző eltérő termelési helyzetre. A termelés után járó támogatáson kívül jelenleg nem könnyű olyan egységes támogatási rendszert találni, amely egyformán alkalmazható lenne mindkét ország esetében. A fenti különbségből kiindulva az EGSZB a gyapottámogatási rendszer lehető legrugalmasabb kialakítása mellett foglal állást a szubsidiaritás elve alapján, amely a borpiac közös szervezésére, valamint a gyümölcs- és zöldségpiacra vonatkozó legutóbbi ágazati reformok vezérelvének tekinthető. Valamennyi tagállamnak rendelkeznie kell a szükséges szubszidiaritással, hogy megtalálhassák a termőterületeik szempontjából legmegfelelőbb megoldást.

1.5 A támogatások emelt szintű függetlenítéséhez átmeneti időszakot kellene biztosítani, amely a függetlenítés fokozatos növelésének irányába mutat. Ráadásul a csatolt támogatások

magas aránya önmagában nem jelent garanciát a gyapottermesztés fenntartására. A gyapotszedés iránti követelmény, illetve a tiszta, kifogástalan és kereskedelmi minőség koncepciójának megjelenítése sem biztosítja a reform előtti természeti szint fenntartását, ezért a rendszerben meg kell jelenniük a támogatásra való jogosultság azon feltételeinek, amelyek a már elért természeti szintre vonatkozó mennyiségi mutatókat foglalnak magukban.

1.6 Az EGSZB megjegyzi, hogy az új rendszernek elő kell mozdítania a végtermékek minőségére való törekvést, ellentétben a jelenlegi rendszerrel, amely jelentős minőségromláshoz vezet, és megnehezíti az európai gyapot piaci értékesítését. A gyapotnak textilipari terméként olyan ágazat szükségleteit kell kielégítenie, amelyre szoros verseny jellemző, ezért elengedhetetlen, hogy megteremtsek a minőségi termelést elősegítő feltételeket. Ahol megvalósítható, meg kell könnyíteni az új, alternatív technológiák, integrált termelési rendszerek és a környezetbarát termelés bevezetését is.

2. Általános megjegyzések

2.1 A gyapottámogatási rendszer 1980-ig nyúlik vissza. Ebben az évben csatlakozott Görögország az Európai Közösséghez. A szóban forgó rendszert 1986-ban kiterjesztették a két újonnan csatlakozó országra: Spanyolországra és Portugáliára. A gyapotágazatot a „veszteségtérítések” („deficiency payments”) rendszere jellemezte, melynek értelmében támogatásban részesültek azok a feldolgozók, akik minimum felvásárlási árat fizettek a gyapottermesztőknek. 2000-ben sor került a rendszer módosítására, amely garantált mennyiségi maximumok és új környezetvédelmi követelmények bevezetését vonta maga után.

2.2 2004 áprilisában az Európai Unió Tanácsa új gyapottámogatási rendszert fogadott el, amely a 2003-as KAP-reform vezérelveire, azaz a termeléshez kötött támogatások függetlenítésére épült. Ennek értelmében a függetlenített kifizetések mintegy 65 %-ot, a termeléshez rendelt támogatások pedig 35 %-ot tesznek ki. A 2006. január 1-jén életbe lépett reform nem tette lehetővé ezen részleges függetlenítés százalékos arányainak módosítását.

2.3 2006. szeptember 7-én hozott, precedens nélküli döntésében az Európai Bíróság a Spanyol Királyság által benyújtott kereset alapján semmisnek nyilvánította a 2004-ben elfogadott gyapotátogatási rendszert, arra hivatkozva, hogy az megsérti az arányosság elvét. Az EK-Szerződés értelmében ez azt jelenti, hogy a gyapotátogatás közösségi rendszerének reformjában javasolt intézkedések nincsenek arányban az általuk megvalósítandó célokkal. Az Európai Bizottság nem vette figyelembe a bérköltségeket a gyapottermesztés várható jövedelmezőségének kiszámításakor, és nem vette figyelembe a reformnak a gyapot-tisztítással foglalkozó üzemek helyzetére gyakorolt hatásait. Az Európai Bíróság felfüggesztette a reform semmisnek nyilvánításáról hozott döntését, amíg az Európai Bizottság új javaslatot terjeszt elő.

2.4 Az új javaslat kidolgozásának keretében az Európai Bizottság két tanulmány elvégzésére adott megbízást: egyet a gyapot környezeti hatásáról, illetve egy másikat a gyapottermesztés szocio-ökonómiai hatásáról. A tanulmányok mellett több munkamegbeszélésre is sor került az ágazat képviselőivel, illetve közmeghallgatást is tartottak.

2.5 Végül, az ágazat teljes értetlenségétől kísérve, az Európai Bizottság 2007. november 9-én a jelenlegivel gyakorlatilag megegyező gyapotátogatási reformjavaslatot terjesztett elő, azaz: részleges függetlenítés a termeléstől függetlenített kifizetések 65 %-os, illetve a termeléshez kötött maradék kifizetések 35 %-os részaránya mellett. Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság javaslatát át kell gondolni oly módon, hogy az vegye figyelembe Görög- és Spanyolország eltérő termelési helyzetét.

2.6 A jelenlegi gyapotátogatási rendszer egyértelműen a termelés és a terméshozam jelentős csökkenését és ebből kifolyólag bizonyos termőterületeknek a termelésből történő fokozatos kivonását eredményezte. A 2004-es reformról szóló véleményében az EGSZB már figyelmeztette az Európai Bizottságot, hogy a részleges függetlenítés a művelés alatt álló területek jelentős csökkenéséhez vezet majd.

2.7 A gyapottermesztés az Európai Unióban szinte kizárólag két mediterrán ország, Görög- és Spanyolország meghatározott területeire korlátozódik. 380 000 hektárnyi gyapottermő területtel Görögország számít Európa első számú gyapottermesztőjének. Spanyolországban 2007-ben mintegy 63 000 hektárnyi gyapotföld létezett. Portugália már egyáltalán nem, Bulgária pedig nagyon csekély mennyiségben termeszt gyapotot. Általánosságban elmondható, hogy a gyapottermesztés olyan gazdaságilag hanyatló régiókban folyik, ahol kevés más munkalehetőség létezik, és amelyek a 2007–2013-as időszakban is a „konvergencia” célkitűzés alá tartoznak.

2.8 A görögországi művelés alatt álló területek nagysága mintegy 11 %-kal csökkent. Maga a termelés is hasonló mértékben esett vissza. Mindez a kedvezőtlen éghajlati feltételeknek és alapvetően a 2004-es reform végrehajtásának tudható be.

2.9 Spanyolországban a jelenlegi rendszer megvalósítása a görögországiakénál sokkal radikálisabb változásokat hozott az ágazatban. Andalúzia, amely Spanyolország első számú gyapottermő vidékének számít, mindössze két gazdasági év alatt elvesztette termőterületeinek 30 %-át, a termelés pedig 65 %-kal esett vissza. Ez azt jelenti, hogy a 2004-es 347 000 tonnával

szemben 2007-ben csupán 130 000 tonna volt a betakarított gyapot mennyisége. Az elmúlt két év során a termelők 30 %-a felhagyott a termesztéssel. A termelés ilyen mértékű visszaesése rövid távon ellehetetleníti a spanyolországi gyapotágazat legnagyobb részének fennmaradását, és alapvető hatással van a gyapot tisztító üzemekben és a termelés során történő foglalkoztatásra.

2.10 Az előző pontokban vázolt helyzet alapján az EGSZB felszólítja az Európai Bizottságot, hogy javaslatában biztosítson nagyobb rugalmasságot, a szubszidiaritás elvének szellemében nagyobb mozgásteret engedve a tagállamoknak.

2.11 Bármilyen fokú függetlenítés bevezetése a gyapotágazatban az iparág alapvető átalakulását vonja majd maga után. A gyapot tisztítással foglalkozó üzemeknek mélyreható változásokkal kell majd megküzdeniük az új helyzethez való alkalmazkodás érdekében, és pénzügyi támogatást kell kapniuk az Európai Bizottságtól, hogy végrehajthassák a termőterületeken történő foglalkoztatás fenntartásához szükséges szerkezeti átalakításokat. Speciális anyagi támogatásra van szükség, amely lehetővé teszi a gyapot tisztító üzemek számára, hogy átvállalják a tevékenységük beszüntetéséből adódó költségeket, és hogy olyan új tevékenységi lehetőségek után nézzenek, amelyek lehetővé teszik a munkahelyek megőrzését. A cukor-KPSZ legutóbbi reformjának keretében végrehajtott ágazatát szervezési intézkedések támpontként szolgálhatnak ehhez.

3. Részletes megjegyzések

3.1 Az EGSZB teljes mértékben egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy fontosak azok az alábbi szerepkörök, amelyekkel a szakmaközi szervezeteket akarják felruházni: az értékesítés koordinálása, típusszerződések kidolgozása és a minőségi gyapot termesztésének ösztönzése. Azonban az e szervezetek számára a jelenlegi rendszerben előírt forma és az, hogy a többi intézkedéshez nem kapcsolódnak, azt eredményezte, hogy a rendszer kétéves működése alatt elenyésző hatásuk volt, illetve hogy korlátozottak a lehetőségeik annak biztosítására, hogy tagjaik hozzájussanak a kiegészítő támogatásokhoz. Spanyolországban igazából csupán egy olyan szakmaközi szervezet létezik, amelyik 10 000 hektárnyi megművelt területért felelős.

3.2 A tervek szerint az Európai Bizottság 2008 októberében bocsát ki zöld könyvet a minőségpolitika Európai Unión belüli alkalmazásáról. A megfelelő jogszabályjavaslatok ismertetése tehát nem várható 2009 előtt. Az Európai Bizottság a közelmúltban jelezte, hogy szándékában áll mérlegelni annak lehetőségét, hogy a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló 510/2006/EK tanácsi rendelet I. mellékletébe felvegyék a gyapotot is.

3.3 A gyapot fenti oltalmi rendszerbe történő felvétele hatékony eszközt jelenthet sok termelő számára, akik növelni próbálják termesztésük hozzáadott értékét, hogy leküzdjék a nyitott és szoros verseny uralta piacból adódó kihívásokat, és hogy a piacok révén biztosítani tudják maguknak a tisztességes jövedelmet. Az Európai Bizottságnak –sürgősségi eljárás keretében– ki kellene terjesztenie a szabályozást a gyapotra is.

3.4 A származási ország által kiadott megfelelő tanúsítvány és az európai minőségellenőrzések segíthetnek abban, hogy a közösségi szintű gyapottermesztés megkaphassa azt a szükséges hozzáadott értéket, amelyre valamennyi idevonatkozó európai kezdeményezés törekszik. Mivel azonban az EU nettó gyapotimportőrnek számít, szükség van az importált áruk ellenőrzésének javítására és fokozására. Ebből kiindulva a gyapotot fel kellene venni azoknak a terméknek a jegyzékébe, amelyek tájékoztatási és támogatási intézkedések tárgyai lehetnek, bár ez önmagában nem oldja meg az ágazat problémáit.

3.5 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság minden olyan javaslatát, amely a gyapot minőségének javítását célozza. Az integrált termelési rendszerek szorgalmazásának, a mezőgazdasági-környezetvédelmi támogatásoknak és a környezetbarát termelésnek köszönhetően az elmúlt években az ágazatban környezetvédelmi szempontból nagy előrelépést sikerült elérni. Spanyolországban elterjedtek az integrált termelési rendszerek, emellett mezőgazdasági-környezetvédelmi intézkedéseket is

hoztak, Görögországban pedig 2008-ban fogadnak el rendeletet az integrált termelési rendszerekről. Az új gyapottámogatási rendszernek ösztönöznie kell az ilyen jellegű kezdeményezéseket.

3.6 Az EU-nak meg kellene könnyítenie a közösségi gyapotágazat számára az innovatív technológiák új eszközeinek használatához történő alkalmazkodást.

3.7 Az EU nettó gyapotimportőrnek számít. A közösségi gyapottermesztés a világ gyapotfelhasználásának csupán 2 %-át fedezi, és jelentős mértékben elmarad a nagy gyapottermesztő országok (USA, Kína, India) adataitól. Így az Európai Unió nem járul hozzá e nyersanyag világpiaci árának meghatározásához, a gyapottermesztőknek járó közösségi támogatások pedig nem járnak versenytorzító hatással. Ebből adódik, hogy az Európai Bizottságnak védelmeznie kell az európai gyapotágazatot, amikor azt kétségbe vonják az olyan multilaterális fórumokon, mint amilyen a Világkereskedelmi Szervezet (WTO).

Kelt Brüsszelben, 2008. február 14-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról (átdolgozott szöveg)

COM(2007) 736 final – 2007/0259 (COD)

(2008/C 162/18)

2008. január 10-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról (átdolgozott szöveg)

Mivel az EGSZB teljes mértékben megfelelőnek tartja a javaslat tartalmát, és az 1988. november 24-én elfogadott, CESE 1235/1988. számú ⁽¹⁾, **illetve az** 1996. július 10-én elfogadott, CESE 887/1996. számú ⁽²⁾ véleményében már nyilatkozott róla, 2008. február 13–14-én tartott, 442. plenáris ülésén (a február 13-i ülésnapon) 133 szavazattal 2 ellenében, 3 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a javaslattal kapcsolatban támogató véleményt bocsát ki, amelyben az említett dokumentumokban kifejtett álláspontjára hivatkozik.

Kelt Brüsszelben, 2008. február 13-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye: „Javaslat tanácsi irányelvre a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról” COM(1988) 160 final (HL C 23, 1989.1.30., 45. o.)

⁽²⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye: „Javaslat a géntechnológiával módosított mikroorganizmusok zárt rendszerben történő felhasználásáról szóló 90/219/EGK irányelvet módosító tanácsi irányelvre” COM(1995) 640 final (HL C 295, 1996.10.7., 52. o.)